

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Szell Kálmán bukása.

Debreczen, ápril. 17.

Ami egyáltalán nem jött meglepetésszerűen, aminek a bekövetkezésére az összes politikai pártok hetek óta el voltak készülve: Szell Kálmán kormányelnök elbukott abban a ránézve dicstelen, de mindvégig szívós ragaszkodással megharcolt küzdelemben, a melyet a miniszterelnöki szék birhatóságért folytatott, az utóbbi időben már nemcsak az ellenzéki pártok, de a sajátjának hitt szabadelvű párttal szemben is.

Az ő kormányelnöki pályafutásának gyászjelentése már tegnap megjelent ma pedig a bukott nagyságokat kivétel nélkül megillető első osztályú temetés szertartásai közt megkapja a szokásos bucsuztatót, a melynek hangja lehet melegebb a félhivatalosokban, langyos a kormány szekere a jobb jövő reménységében tologató lapoknál s fagyosan hideg az ellenzék szolgálatában álló hírlaphasábokon, de egyáltalán nem lehet a tajtékzó gyűlölet kiméletlenségeitől hangos egyikben sem, mert: de mortibus nil nisi bene, a halottakról vagy jót mondhatunk, vagy — legalább is kiméletesen rosszat. Szell Kálmán négy éves, a leg-

több és legfontosabb törekvéseiben meddő kormányzásával ilyen modorban nem csak illik, de kell is foglalkoznunk, amennyiben az ő multja tapasztalatokkal szolgálhat az utána következő kormányelnök jövőjének.

Ha most miniszterelnöki pályafutásának egyszerű s hetek óta készenlétben álló fejfájánál megállunk és visszatekintünk négy éves működésére, nagyon gyümölcstelen sivár mezőségeket kell bekalandoznia a visszaemlékezésnek. Az a törekvése, a melyet székfoglaló beszédében olyan fölösleges önbizalommal hangoztatott, hogy ugyanis mélyen fogja alászántani a magyar politika dus terméssel kecségető földjét, hogy az elvetett mag biztos alapzatot biztosítson a belőle sarjadzó alkotásoknak, olyan szóvirág maradt csak, mely lehervadt a cselekvés, a tenni tudás legteljesebb hiánya előtt. Az ő vetésének egy-két lényegtelen csenevész hajtása — ezek közt talán legfontosabb az összeférhetlenségi törvény — mutatja azt az utat, a merre ő járt, ellenben konkoly, dudva, gyom maradt utána tulong-böven, nem szólva azokról a törekvésekről, a melyek már nemcsak az ő utolsó időben mosolyt keltő lehetlensége, hanem a

fellobbant nemzeti érzés s a parlamentben ennek a honfui hevületnek teljes mivoltjában életet adó ellenzék rajongó dicséretre érdemes magatartása miatt sem érvényülhettek.

Nem kis önmegtagadásunkba kerül, hogy az ő politikai pályafutásának szemfödélét s a saját pártja által fakó fejfájára tűzött csinált-virág koszorút meg ne tépjük, de ha elkeseredett nemzeti érzésünk kiméletlenségekre ragadhatná magát, akkor sem lenne világosabb a példa s egyáltalán nem lehetnének büszkébbek arra a diadalra, melyet az ellenzéki pártok jogos küzdelme kivivott.

Mert Szell Kálmán bukása nem csak egy politikai karrier végét, nem egy silány zsoldért szolgáltságba szegődött eszme elbukását, hanem az utóbbi következményeként az emberi jogok és az örök igazságra fektetett nemzeti törekvések megvalósulását s az egész magyar nemzet legforróbb óhaját végrehajtó ellenzék diadalát jelenti.

Utmutató például szolgál a kormányt vezető utódnak, hogy azoknak a nemzeti törekvéseknek, óhajásoknak, a melyeknek megvalósulásaitól függ a jogainak, igazságának teljes tudatában álló nemzet boldogulása, sem

Bucusu.

Irta: **Bjelinsky Maxim.**

Fordította: **Popper Dezső.**

Szürke lég borítja a nedves földet. — Lassu, unalmas, fárasztó eső esik és a távolban huzódó dombok lánczolatai mellett iszapos folyók vizei ásnak maguknak mélyebb medret. Mint füstfelhők huzódnak a hamuszínü fellegek az égen keresztül.

A csak pár kocsiból álló vonat a perronon készen áll. Az első csengetés már elhangzott, de azért senkisem igyekezik helyet foglalni. A „finomabb“ közönség természetén ajtaja már kinyílt, míg az alsóbb osztályú közönség szobája még be van csukva.

Rendkívüli csendesség uralkodik mindenfelé, csak a vonat egyik kocsiából hallatszís egy csecsemő gyermek sírása, a perronon összegyűlt kis tömeg a rácsos ablakokat bámulja.

Ezeken néznek ki a halvány, beesett arczu elitáltak és számüzöttek . . . Szomorú vonat ez.

A kísérok között egyszerű paraszt asszonyok és leányok vannak, két-három paraszt-ember, egy vándorló, meleg sipkával a

fején és egy szép nő kisírt szemekkel, a ruhája, esernyője, felöltője, keztyűi mind feketék. Kezében fehér zsebkendőt tart.

Az őrség tisztje, ultra-készen öltözködve a kísérok legénység kocsija mellett foglal állást. A szolgáti rendőr katona egykedvűen ásítózik. Még volt engedve a társalgás, de azért az elitáltak közzül egyik sem szólott egy szót sem kísérokjéhez. Mindnyájan hallgatók és szinte megmeredve bámulnak a messzeségbe.

Mindig csak a folytonosan síró csecsemő hangját hallani. Szinte meghasad az ember szíve.

Az idő gyötrelmes lassúsággal halad előre. Mindenki, bánattal szívében, egy mély sóhajt bocsát ki, de szinte remegve, mintha félne bánatát elárulni. A vándorló ajkai idegesen reszketnek. A parasztok lecsüggesztik fejeiket, és az a szép nő könyvelt szemekkel nézi fiát, aki sötéten tekint maga körül.

A fiúnak szép, dus szőke haja van, szeméit szemüveg fedi — arczának okos, de ravasz kifejezése van. Miért lett számüzve? De minek is azt magyarázgatni?

Elitáltak és mi sajnáljuk őt, sajnáljuk édesanyját, kire színlelt egykedvűséggel néz. Másik rácsos ablakban hosszú bajuszu

arcz látható. Senki sem jön, hogy elbucsuzék tőle. Egyedül van, senkije sincs. Homlokán, két szemöldöke között eles redő van képződve és szemével gyűlöletes pillantásokat vet a perronon állókra.

Ugyanazon kocsinak másik ablakában egy nagyon szép leány áll. Arcza viasz halvány, fejkendője alól sötét hajfürtök tolnaknak előre. Szemei mintha tüzes szikrákat hánynának. Azt mondják hogy gyilkos, leszurta vőlegényét. A paraszt leányok és asszonyok eljöttek, hogy bucsut vegyenek földijüktől.

Még sok különféle arcz néz a rácsos ablakokból szomoruan a perronon állókra. Még mindig esik tartóztathatlanul, végnélkül, lassan és a távolban huzódó dombok lánczolatai mellett az iszapos folyók vizei ásnak maguknak mélyebb medret. Mint füstfellegek huzódnak a szürke felhők az égen keresztül.

Hirtelen elhangzik a második csengetés. Minden megmozdul. Egyszerre valamennyien beszélnek, úgy a kísérok, mint a számüzöttek. Nem sírnak, de hangjuk reszket.

— Irjál majd Kolja!

— Isten áldjon meg, drága kedvesem!

— Isten áldjon meg Grunja!

nyílt erőszakkal, sem alattomos aknamunkával, diplomáciai furfanggal utját nem állhatja.

A magyar nemzet erejét csak Magyarország boldogulására lehet kiaknázni, és az ezt célzó munkára szívesen, lankadatlan kitartással vállalkozik a dologra termett, fáradtságot nem ismerő magyar faj, de idegen befolyásoknak nem enged, s a legerősebb, erőszakos narkotizálásnak is ellent tud állani, mikor arról van szó, hogy szolgaságba, járomba hajtsák fejét.

Most mikor egy politikai pályafutás frissen ásott sirverme felett megállunk egy pillanatra, négy év tanúságainak hü tükrét állítjuk a kormányra kerülő utód elé s azt a győzedelmes lobogót, mely alatt épen azért csoportosulunk a bukott kormány temetésén, hogy a számszerű többséggel szemben mint az igaz hazafiságtól áthatott a nemzet valódi nagy többségének ohajtásáért sikra szállott ugynevezett kisebbség példaadással szolgáljunk sok-sok időkre a magyar nemzet politikai aranykrónikáiban.

Szathmáry Zoltán.

A debreczeni vadász társaság némely bajai.

Mi azt hisszük hogy maga igen tisztelt és közszereplőnkben álló Elnökünk is belátja, hogy ez tévesen volt elintézve, s a mikor kijelentjük, hogy az egész disznó történet felett ezzel napirendre térünk; csak azt kérjük, hogy jövőre hasonló tévedések kikerülhetése végett valamelyes helyt megoldást keresni sziveskedjék.

Hadd jöjjön a róka!

Társaságunk a rókát — igen helyesen — vadászati szempontból is káros vadnak

— Isten áldja meg; szeretettel gondoljon reám!

Amilyen lassan haladt az idő az első csengetés után, olyan gyorsan telt most.

Mindeniknek még olyan sok szívböli, meleg mondani valója volna.

Egyszerre csak harmadikat csengetnek.

A vonatvezető ajkához emeli a sipot — a vonat lassan mozgásba jön. Lassan csuszik a sineken, lassan forognak még kezei. Most már gyorsabban halad. A perron már kiürült, a nedves deszkák visszatükrözik a szürke égboltozatot.

A feketébe öltözött hölgy még sokáig ott áll a perronon, azon reményben, hátha láthatja még egyszer gyermekét. Ott, hol a vonat elkanyarodik s másik sinre megy át, oda igyekszik a szép nő, sirva, zsebkendőjével integetve, könyvtelt szeméi daczára ajkára mosolyt erőltet, mert attól fél, hogy sötét tekintetű fiát bánatos arczával még jobban elszomorítja.

Meglátja-e a szegény anya gyermekét még egyszer? Utoljára!

És ha meg is látja, meglátja-e a könyveket, melyek a fiu szeméből özönlének?

A vonat eltűnik az esős idő ködében és az anya még mindig ott áll a perron végén; karjai erőltlenül hanyatlanak alá, mozdulatlanul bámul a messzeségbe, csaknem megkövülve a bubánattól...

mondotta ki és pusztításaért jutalmat fizet annak a ki elpusztítja. Ha valamely vadász területen ez indokolt, úgy nálunk minden esetre az; mert a mi szép fácány és fogoly állományunk különben fenttartható nem volna.

Igen de mi értelme van akkor annak, hogy ha a tag hajtó vadászaton rókát lő, és magának akarja tartani — ugyszólván büntetesképpen 2 koronát tartozik fizetni?

Töröljük ezt a lehetetlen szabályt és hagyjuk hogy legyen az a rókabőr a lelőő öröme — ha úgy tetszik, jutalma!

Hogy vagyunk az őzekkel?!

Nos az őzekkel úgy vagyunk, hogy azoknak kitűnő tenyész helyük van nálunk, és azokból csakis közös hajtóvadászaton szabad 3-4 drbot lelőni. E szerint azt binned az ember hogy erdeinkben rengeteg őz állományunk van. Fájdalom azonban nem így van; mert nem csak az a baj, hogy itt a vadörzéssel megbízott erdész személyzet pusztítója ezen gyönyörű vadunkat, hanem más baj is látszik lenni ennél a dolognál...

Olykép tűnik fel ugyanis a dolog, hogy mi „jó bolondok“ itt csak tenyészszük az őzeket és a szomszédos pércsi és sámsoni területek vadászberlői ezt nagy örömmel veszik tudomásul és lövik az oda váltott őzeket.

Joguk van hozzá! És nem is ez bántja a mint értesültem a mi társaságunk nagy többségét; hanem azon mindenestre a célzatosság színezetével bíró másik körülmény, hogy pld a Pércsi vadász berlők nemesek tagjai a mi társaságunknak, hanem állítólag többen a vezetőink közül is tagok amott is.

En ezt is csak képzelt bajnak tartom. De ha így van is, nem tehetünk róla, mert semmi közünk hozzá.

Tisztán egyéni felfogás dolga, hogy valaki ezt összeferhetőnek tartja e vagy nem?!

Ha pedig tényleg úgy volna... akkor jövő alkalommal fel kell verni azon területeknek a berét a végietekig; s addig pedig a Pacznak a pércsi határ felőli részét — a mi nem is kerül olyan nagy költségbe sodronnyal kerítettük el. A város a vadállomány óvas szempontjából ebbe bizonyára bele fog egyezni.

4. A Weker pusztá bitorlása.

Nagyon rossz néven vette és vehette is a Társaság nagy része, hogy a weker pusztá berlője, a Paczi erdővéd — hivatalosnak látszó — segédlete mellett, az egész pusztán a vadászaton elbitorolta, az oda tévedt társ-tagokat ezen erdővéddel kiutasította, titalomfát állított ki, sőt a területet vadászatra bérbe is adta; és mindezeket az Elnökség elnézte, sőt egy kérdezősködő választmányi tagnak úgy is nyilatkozott volna, hogy az illető jogosan járt el, holott a várossal kötött bérszerződésből világosan kitűnik, hogy ezt a berlő jogtalanul tette!

Nézetünk szerint tehát az Elnök ur és szigorú ügyészünk helyesen cselekednének ha kártérítési pert indítanának a berlő ellen.

5. Vadkamarák! Nagyon szép dolog mindenütt, a hol rendezett vadászati viszonyok vannak, a vad kamara jelölés; de nálunk csak orvadász nevelő intézmény.

Tudjuk, hogy minden 2-ik paraszt tanús orvadász. Társulatunk tehát csak azoknak biztosít szabad vadász területet a „vad kamarával,“ akkor, ha azt nem őriztetni kellően. Am legyen vad kamara, de akkor gondunk is legyen arra!

6. Kopózás! Valami rettenetes idegesség szokta megszállani tagjaink egy részét mindannyiszor, ha a kopó neve csak elhangzik is. Édes Istenem! Miért hogy olyan elenségségük a kopózásnak. Hiszen azok, a kik

ezen legszebb, legeredetibb, legtöbb élvezetet nyújtó módon vadásznak, már úgy is annyira össze vannak abroncsolva, és oly kis területre vannak szorítva, hogy annyit már kegyelemből is igényelhetnek. De nézzük tovább: azon kis sűrű területen, a hol kopózni lehet, sem bokrászva, sem vizslával nem lehetne ugysem vadászni. És ha a sűrűből kiszöknek a sikra a nyulak azért csak nem bosszankodhatik a vizslázó? Ha még ott sem lehetne kopózni, akkor azok a területek is a lesben ülő orvadászok prédájává lenne.

Vagy talán azt hiszik, hogy a debreczeni kopók olyan híresek, hogy halálra üzik a nyulat?

Legyenek nyugodtak: éppen csak úgy és oly messzire hajtják azok a nyulat (fájdalom) mint a siken a debreczeni vizslák 90%-a (másik fájdalom!)

Ne vegye tőlünk rossz néven senki, hogy ezeket elmondtuk. A mi saját ügyünk és ha elmondtuk, tettük azt minden személyekre való utazás, minden harag nélkül, tisztán vadászati közügyünk és társaságunk belbékéjének fennmaradása érdekében.

Vadász üdvvel.

Többen.

(Vége.)

Városi közgyűlés.

Debreczen törvényhatósági bizottsága tegnap délután Puky Gyula főispán elnöklésével ülést tartott. A közgyűlésnek legfontosabb tárgya a zarszámadás volt, melynél nagyobb vita is fejlődött ki.

A gyűlésről tudósítók következőkben számol be:

A közgyűlést egynegyed négykor nyitotta meg Puky Gyula főispán, üdvözölte a megjelent városatyákat.

Az ülés megnyitása után Kovács József polgármester terjesztette elő jelentését a város márczius — április havi állapotáról.

Dr. Kalmár Barna a jelentés felolvasása után indítványozta, hogy a kerületi orvosoknak a nyár folyamán a városi vegyész is segédkezzék a piac vizsgálatoknál. Kovács József polgármester kijelen ette, hogy a mint erről a kerületi orvosok jelentést fognak tenni, azonnal intézkedik. A közgyűlés ezt tudomásul vette, tudomásul vette a polgármesteri jelentést is.

A kereskedelemügyi miniszter az ország nagyobb ipari és kereskedelmi központjain munkaközvetítő intézetet akar felállítani és pedig úgy, hogy egyharmadát a költségeknek az illető törvényhatóság, egyharmadát az illető kereskedelmi és iparkamara, egyharmadát pedig a kereskedelemügyi miniszter fedezné. A közgyűlés úgy határozott, hogy a Debreczenben felállítandó munkaközvetítő intézet költségeinek fedezésére 1904-től kezdve évenként 1570 koronát szavaz meg.

Somogy megye feliratát, mely a magyar földnek, magyar kézben való megtartását sürgeti, hasonszellemű felirattal fogja támogatni a közgyűlés. Ennél a pontnál Ferenczy Gyula dr. indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a földteher leszállítása iránt is feliratot fog intézni a képviselőházhoz.

Oláh Károly tanácsnok ismertette ezután az iskolák rendezésének ügyében Budapestén járt deputáció utjának eredményét. A deputáció utjáról Puky Gyula főispán tett jelentést, ezt olvasta fel Oláh tanácsnok. A jelentés beszámolt a házbéradó

ügyében Lukács László pénzügyminiszternél járt küldöttség útjáról is. Ugy a pénzügyminiszter, mint a belügyminiszter a legnagyobb jóindulatot ígérték a házbéradó ügyében.

Ferency Gyula drt. részben megnyugtatta a jelentés, de szükségesnek tarja, hogy a törvényhatósági-bizottság kimondja azt, miszerint ezt az ügyet a tanács gondos figyelemmel kíséri.

Simonffy Imre, Jóna Dániel felszólalásai után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette s Puky Gyula főispánnak az ügybe tanúsított buzgalmaért köszönetet szavazott.

Debreczen Ludovika akadémiai alapítványi helyére, a mely e tanév végén megüresedik, a tanács első helyen Balázs Ivánt, második helyen Szombathy Kálmánt, harmadik helyen Kubinyi Gyulát ajánlotta.

A bizottsági tagok nagy része azonban Szombathy Kálmán mellett foglalt állást, elnöki főispán elrendelte a szavazást.

A szavazatok így oszlottak meg: Beadatot 94 szavazat, ebből kapott

Szombathy Kálmán 73,

Balázs Iván 21 szavazatot.

Az ajánlás sorrendje tehát a következő: 1. Szombathy Kálmán, 2. Balázs Iván, 3. Kubinyi Gyula.

Puky Gyula főispán bejelentette, hogy a megüresedett rendőrbiztosi állásra több pályázó s ezek között 7 igazolványos altsízt jelentkezett. A törvény értelmében a rendőrbiztosi állást ezek közül kell betölteni.

A közgyűlés egyhangú közfelkiáltással Bikfalvay Miklóst választották meg rendőrbiztosnak.

A lágszeszgyári telepen gázmesteri es két szerelői lakás vált szükségessé. Az építésre vonatkozólag a tanács előterjesztést tesz a közgyűlésnek. A közgyűlés az építési engedélyt egyhangulag megadta.

A világítási vállalat üzleti eredményét Szabó Kálmán tanácsnok ismertette. Javasolja, hogy a közgyűlés fogadja el a zárszámadást.

Nagy Sándor azt indítványozza, hogy miután a bizottsági tagok egy része nem kapta meg a kinyomtatott zárszámadást, vegyék le azt a napirendről.

Juhász Ignác a kézbesítés pontossága mellett szólal föl. Puky Gyula főispán megnyugtatta a bizottság tagjait, hogy a jövőben mindenféle kézbesítés postán fog történni.

Ferency Gyula tudomásul veszi a gázgyár számadását, de felhívja a tanács figyelmét arra, hogy ne csak a beruházásokra gondoljon, hanem azzal is, hogy a gázgyár jövedelme a pótladó csökkentésére fordítsák. Mert a gyárat házi kezelésbe vették, erre a tanács kötelező ígéretet tett.

Márton Imre az értékesítőkenési alapra tett megjegyzést. Debreczeni Jenő igazgató felvilágosítása után a vállalat számadását a közgyűlés jóváhagyta.

Vecsey Imre főjegyző ismertette a zárszámadást, amelyet a jog- és pénzügyi-bizottság és a tanács némi megjegyzéssel elfogadásra ajánl. Jelzi, hogy felolvassa a a felügyelő bizottság jelentését is.

Juhász Ignác: Ilyen nincs!

Vecsey Imre: Tényleg nincs, de a bizottsági közgyűlés utasítása folytán mégis van s a zárszámadás könnyebb átvizsgálása végett Kovács József polgármester kérte fel a megszüntetett felügyelő-bizottság tagjai helyett a bizottság több tagját, a kik ezt a

munkát szívesen teljesítették. Előadja ezután a főjegyző, hogy a bizottságok megállapítása szerint, ha van is itt és ott tulkiadás az egyes tételeknél, általánosságban nincs tulkiadás. Ugy a gazdasági, mint a jogügyi bizottság kiemeli, hogy a multak hoz képest nagy haladás, illetve javulás van a zárszámadásnál. Kéri ezután, hogy a zárszámadást általánosságban fogadja el a közgyűlés.

Ferency Gyula nem fogadja el általánosságban sem a zárszámadást már csak azért sem, mert azt egy olyan bizottság vizsgálta át, a melynek ahhoz semmi joga.

Hovács József polgármester kijelenti, hogy Ferency Gyula tévedésben van, mert erre közgyűlési megbízása volt. Debreczen polgármestere törvényes alapon állva szokott hivatalos dolgaiban eljárni.

Vecsey Imre, Márton Imre felszólalásai után, Juhász Ignác azt kívánja, hogy mutassák meg azt a közgyűlési határozatot, a mely egy ilyen adhoc-bizottság összehívását kimondotta.

Puky Gyula: Ez nagyon jelentéktelen kérdés és felesleges vitát provokálni miatta. A ki akarja vegye figyelembe, a ki nem akarja ne törődjék vele.

Márton Imre: Nagy tévedésben vannak egyesek az adhoc-bizottság működéséről. Inkább köszönettel kellene tudomásul venni működését.

Simonffy Imre felszólalása után a közgyűlés a zárszámadást az általános tárgyalás alapjául elfogadta.

Az egyes tételeknél jórészt a jog- és gényügyi bizottság álláspontját fogadta el a közgyűlés.

A szeszüzlet tételénél Márton Imre elhiszi, hogy a zárszámadásban jelzett összeg mint a szeszüzlet jövedelme befolyt, de kételkedik abban, hogy ez tiszta jövedelem. Indítványozza, hogy a szeszüzlet kezelésének megvizsgálására küldessék ki bizottság.

Horvát István a gazdasági-bizottság azon javaslatát kéri elfogadni, hogy a szeszüzlet napi biztosok ellenőrizzék. Papp László mellett nagyon elféreg egy napi biztos.

A közgyűlés végül is abban állapodott meg, hogy utasította a tanácsot a szeszüzlet szabályrendeletének elkészítésével. A szeszüzlet megvizsgálására pedig Márton Imre, Szentesi János és Pálfi Gábor bizottsági tagokat küldték ki.

A vám- és piaci tételek letárgyalása után elnöki főispán az ülés folytatását ma délután 4 órára tűzte ki.

Földet a népnek.

Az alföldi szinmagyar nép helyzete kétségbeesítő. Tisztában van ezzel mindenki. A nyomorúság okait ismeri a kormány is. A régi jobbágytelkek, a parasztbirtok, elapozódott a nép szaporodásával, úgy hogy ma már 10—12 családra jut annyi föld, a melyen a szabadságharc után a felszabadított jobbágy gazdálkodott.

Az is öreg hiba, hogy a kiszgazdák nem haladtak a korrallal és még ma is a régi őstermelési rendszer mellett vannak. — A kertészkedést az őstermelő köznép alig ismeri, pedig ez a jövő.

Nagy baj volt az is, hogy a felszabadított jobbágyok vagyonát nem védelmezte mindjárt a törvény. Ennek következménye lett aztán az, hogy az élelmesebbek, a furfangosabbak összevásárolták az apró birtokokat és ők is nagy birtokosokká lettek. A parasztnábókok értenek a gazdálkodáshoz, különösen a munkásnép kihasználásá-

hoz, míg a főurak kénytelenek a gazdatisztek fejével gondolkodni.

Egyre rosszabbodnak a viszonyok az alföldön. Még tíz esztendő előtt a 80 krajczáros napszám járja, ma pedig már csak 80 fillér. De még így is sok munkás nem talál foglalkozást, mert manapság már a gép vet, kapál, kaszál, arat, morzsol — és egyre kevesebb munkát ad a föld nélküli munkásoknak, akik pedig rá vannak szorulva a munkára és minden elképzelhető módon saját maguk nyomják le a munka értékét. Mert mind dolgozni akar a mindennapi fekete kenyérért, de hát hiába, — munka nincs.

Eddig 12 napszamos naponként 14 hold kukoriczát kapált meg, ma pedig a kapáló gép elvégzi ezt. Egy ló és egy ember kell csupán hozzá. Ez az arány a többi gazdasági gépeknél is. Már most ha eddig valamely nagy gazdaságban átlag 1200 mezei munkás talált foglalkozást, a mai gazdasági gépek mellett alig van szükség 200—300 munkásra tehát 900 munkás nem talál foglalkozást, nem tud kenyeret keresni.

Ezzel szemben a munkáskéz egyre több, mert a nép szapora, azonkívül a kiszgazdák seregestül mennek tönkre és kerülnek a munkások közé.

Miután ma kétszer annyi a munkás, mint husz év előtt volt és manapság már félannyi munkásra sincs szükség mint husz év előtt, könnyen érthető, hogy miért oly nagy a nyomor és az inség a munkások közt. Nem nagy jóstehetség kell hozzá, hogy előbb-utóbb nem a felvidéki rusznyákokat, hanem a honfoglaló magyarok utódait kell felszegíteni.

Mert arra nem lehet számítani, hogy az alföldön a gyáripar — (ami nincs) adjon foglalkozást a népnek. De meg a gyár és ipartelepeket inkább a terméketlenebb begyvidékeken kellene létesíteni, ahol nem lehet a földet úgy kihasználni, mint a rónán.

Földhöz kell juttatni az alföldi munkásnépet, hozzászoktatni a belterjes gazdálkodáshoz, a kertészkedéshez. A nagy uradalmak t meg kell vásárolni az államnak és ott jelölni ki számára helyet, ahol nemzeti hivatást tud teljesíteni: a hegy és nemzeti vidékeken. Nem szabad semmiféle áldozattól visszariadni, mert itt a magyar nép jövődjéről van szó. Földet a népnek, hogy megélhessen, de egyszersmind törvényt kell alkotni a kisbirtok védelmére. A hitbizomány a nagybirtokot védi, védje tehát a kisbirtokot is a törvény, mert a védelem nélkül a kisbirtokost újra a tönkrejutás veszedelmébe fenyegetne.

NAPI HIREK.

A felfüggesztett gyámpénztárnok ügye.

A felfüggesztett gyámpénztárnok ügyében, mint már jeleztük, Kovács József polgármester befejezte a vizsgálatot és az iratokat véleményezés végett kiadta a főügyésznek. A felfüggesztett gyámpénztárnok időközben beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét is. — Az ügyészség is tudomást szerzett a gyámpénztárnok előfordult esetről és átírt a tanácshoz, melyben a vizsgálati jegyzőkönyvek attételét kéri. A főügyész a jövő héten terjeszti a polgármester elé véleményes jelentését és annak megtörténte után határoznak csak a volt gyámpénztárnok nyugdíjaztatása ügyében.

Egy másik elfelejtett ügy.

(A szováti kivágott fák.)

A városházán, mint arra már több ízben rámutattunk, új rendszer uralkodik. Megszűnt a titkolódzás, mindent nyíltan cselekesznek, a ki vétkezik, az bűnhődik is. És ez így helyes.

A város közönségének érdekeit képviseli a tanács, kell tehát, hogy a városnak úgy anyagi, mint erkölcsi érdekeit megvédjék mindenkivel, még ha a szükség úgy hozza magával, saját, egyes önző polgáraival szemben is.

Az új rendszer, melyet a város érdemes feje, Kovács József polgármester honosított meg, a város polgárságára már is, rövid fél éves polgármestersége alatt, úgy erkölcsi, mint anyagilag hasznosnak bizonyult.

A hibákat az új polgármester nem nézi el, a bünt nem palástolja, igazságos mindenkivel szemben. A függőben levő ügyeket most már gyorsan intézik el a városházán és ha egy régi, akár véletlenül, akár szándékosan elfeledett ügy a polgármester értésére esik, siet azt elintéztetni.

Egy elfeledett ügyet, a Papp László ügyét, mely még ma is nemcsak erkölcsi tekintélyét ássa alá a városnak, de anyagilag is károsodását okozta, már szóvá tettük.

Ezuttal egy másik sokkal fontosabb, a város nagy anyagi károsodását előidéztet régi ügyet emelünk ki a feledés homályából.

A városnak a szováti határban levő birtokairól kivágott több ezer fa ügye ez. Ösmeretes, hogy a városnak a szováti határban körülbelül 5000 hold földje van. Ezeket a földeket pár év előtt három földesi lakos birta haszonbérbe.

A haszonbérlok valamelyike mintegy két év előtt a város birtokáról, a birtok hátráról önkényűleg, a szerződés ellenére, több ezer felnőtt akáczfát kivágatott, onnan elhordatta és saját céljaira felhasználta.

A haszonbérlok ily módon több ezer koronával károsították meg a várost.

A bérlok ellen másfél év előtt feljelentést tettek a volt polgármesternél. Éppen lapunk a „Debreczen” volt az, mely a feljelentés után ezt az ügyet szellőztette és követelte a vizsgálat azonnali megindítását. A felszólalásnak meg is volt akkor a kívánt eredménye, mert a volt polgármester bizottságot küldött ki a vizsgálat megejtésére.

Eddig ösmeretes a szováti kivágott fák ügye.

Másfél év telt el azóta, de hogy mi történt, tényleg megejtették-e a vizsgálatot és ha igen, kapott-e a város kártérítést a több ezer kivágott fáért, ezekre a kérdésekre ezideig tájékozást, értesítést a közönség nem kapott.

Kovács József polgármester és Király Gyula gazdasági tanácsnok figyelmét hívjuk fel erre a feledésbe merült zsebbe vágott fontos ügyre, kik közül különben is utóbbinak, a gazdasági tanácsnoknak szervezeti szabályaiban gyökeredző kötelessége felügyelni a város bérbeadott birtokaira.

Reméljük és hisszük hogy ők erre a dologra mielőbb kellő és teljes világosságot derítenek.

Vizsgálati hangverseny a zenedében.

A debreczeni zenede egyleti helyiségében 1903. évi június hó 21-én vasárnap este 7 és fél órakor Vizsgálati hangversenyt rendez. A műsor a következő: 1. Spohr L. 2. mű. 2. ik hegedüverseny. D. moll. Adagio. Allegro moderato. Előadja: Darvas György. (Hegedü tanszak, középtanfolyam VI. o. Tanár Füredi József. 2. Rubinstein A. 44. mű. Románcz. Es dur. Rheinberger. 5. mű 1. sz. Impromptu. Előadja Weiss Ella. (Zongoratanaszak középtanfolyam VI. o.) Tanár W. Domaniczky M. 3. Bihari J. Requiem fia halálára (1821). Átdolgozta s vonós négyesre alkalmazta: Füredi József. Előadja a zenedei növendékek vonós négyese. 4. Meyer Helmund E. 21. mű 2. szám. A varázsdal. Meyerbeer J. Arnyéktáncz ária a „Dinorah” dalműből. Énekli Bogár Mathild (Ének tanszak V. o. Tanár özv. Zivuska Ferenczné. 5. Viotti J. B. 22-ik hegedü-verseny. Moderato. Előadja: Veszprémy Andor (Hegedü tanszak középtanf. VI. o.) Tanár Füredi J. 6. Chován K. 5. mű. Hangulatképek 1. sz. Előadja: Stehló Erzsébet (Zongora tanszak középtanf. VI. o. Tanár Laub István.

Amerikai lelkész esküvője Füzesgyarmaton.

A napokban indult utra Amerikába, az Oceánon tuli magyar református gyülekezett egyik új lelképásztora, Kovács Béla volt hódmezővásárhelyi helyettes lelkész, hogy ott a messzetávolban a főnixwillei népes gyülekezetnek legyen lelképásztora. Az ifju lelkész nem egyedül indult hosszú útjára: vele ment ifju neje, Rezes Gizella volt füzesgyarmati református tanítónő, kivel Füzesgyarmaton kötött házasságot az utrakelés előtt.

Önzilkos családapa.

Hiába volt Goszpodán János kovácssegéd munkabíró, nős és családos ember; a nehéz megélhetés mégis a halálba kergette; így hagyva családját a legnagyobb nyomorban, minden támasztól megfosztva. Goszpodán János családjával az Egymalom-utca 13. szám alatt lakott a legnagyobb nyomorban. Hetek óta nem volt állása, e miatt buskomor lett és mindenáron meg akart halni. Többször akarta marólyuggal megölni magát, de családjának mindannyiszor sikerült a legjobb időben közbe lépni. Tegnap aztán a sötét terv megérlelődött benne. Elment hazulról. Felesége tudta, hogy nem jóban tőri a fejét és nyomon követte egy darabig, de aztán eltűnt szemei elől. Csak délután 2 órakor találta meg egy munkás ember, de már halva, a szerencsétlen embert a Péterfia-utcai temetőben, a hol egy fára felakasztotta magát. Átszállították a kórházba, a honnan holnap lesz a temetése. Halálát feleségén kívül három kiskorú gyermeke siratja.

A vasárnapi munkaszünet.

Mint illetékes helyről értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter az illetékes tényezők hozzájárulásával hatályon kívül helyezvén az 1891. évi XIII. t.-c. 3. §-a alapján az ipari munkának vasárnapi szünetelése tárgyában eddig kibocsátott rendeleteket, az ipari munkának vasárnapokon végeztetését folyó hó 13-ikán kelt rendeletével újból szabályozta. Az ujonnan kibocsátandó s a hivatalos lap legközelebbi számai egyikeben közzéteendő rendeletében összefoglalva lesznek a már edig is engedélyezett kivételek.

Lényegesebb változások csak a kereskedelmi üzletek, a pékipar, a fodrászipar és a hideg husneműek elárúsításával foglalkozók ipara tekintetében lesznek. A rendelet a kereskedelmi üzletek tekintetében kétirányú intézkedést tartalmaz. Az egyik szólt Budapest székesfőváros területére. A vidéken úgy az élelmiszereket elárúsító, valamint egyéb üzletek délelőtt tíz óráig lesznek nyitva tarthatók. A pékipar az ország egész területére egységesen van szabályozva és pedig akként, hogy a sütés vasárnapon délelőtt tíz óráig folytatható. 10-től 12 óráig végezhető a magánosok által átadott tészta- és pecsenyefélék kisütése. — Ez azonban csak egy erre önkényt vállalkozó munkás által végezhető. Tehát a pékipari alkalmazottak munkaszünete 10 órakor kezdődik, és tart másnap reggel 6 óráig. A borbély és fodrászüzletekre nézve a rendelet azon változtatást lépteti életbe, hogy a fodrász és borbélyipari munka ezentul csak déli 12 óráig végezhető. A volt kereskedelmi miniszternek azt a rendelkezését, melylyel megengedte, hogy a hideg husneműek mint kolbász, sonka és az ugynevezett hideg felvágott, valamint a sajtneműek vasárnapokon este 6 órától 9 óráig árusíthatók, e rendelet hatályon kívül helyezte.

Esküvő.

Herskovits Adolf, a debreczeni izr. hitközség II. jegyzője f. hó 25-én tartja esküvőjét Herskovits Malvin kisasszonnyal Kolozsvárt.

Babonáság és szerelem.

Egy tüzes vérű szerelmes, de férjétől elvált fiatal menyecske Vajda Lidi jelentette a csendőrségnél, hogy Kakas Kati kuruzsló cigány asszony ki jelenleg itt tartózkodik, tőle több ruhaneműt és pénzt lopott. A csendőség meg is találta az asszonyt; de bizony ekkor kiderült, hogy Vajda Lidi a ruhát és a pénzt önként adta a kuruzsló nőnek, hogy neki azért egy falubeli fiatal embert elbabonázzon és hogy az őt szeresse majd. A cigány asszony a szerelmes menyecske levágott hajzatát és más babonás dolgokat mutatott fel a csendőrségnek, mivel a könnyen hívó asszonyt elbolondítottu. Az eset nem került a bíróság elé, mert a pironkodó babonás menyecske kiegészített a cigányasszonnyal.

Egy kaszárnya titkai.

A budapesti 68 sz. gy. ezred 5 századának Dankó nevű ősmestere a napokban egy ujonczot azért, mert az a legénységi szobában nem szalutált neki, brutálisan megkínzott. Előbb a káplárnak adta át az ujonczot azzal az utasítással, hogy foglalkoztassa, míg belebolondul. Mikor a káplár működésétől nem bolondult meg az ujoncz, akkor az őrmester vette kezelésbe. Teljes téli felszerelést adott reá s aztán órákon át a legfárasztóbb gyakorlatokkal addig kinozta, míg az ujoncz örjöngeni kezdett s fogaival szaggatta le testéről a húst. Az esztét ujonczot a helyőrségi kórházba szállították.

Százkei éves hajadon.

Érdekes vendége volt a napokban a csabai kórháznak. Egy öreg, töpörödött anyóka jelentkezett felvétel végett. Elmondta, hogy Boldis Katalinnak hívják még hajadon s irásokkal bebizonyította, hogy száz két esztendő. A száz két tavaszt látott hajadon már elkészítette halott ruháját, szemfedőjét, bár elég jó egészségnek örvend. Csodálatos, hogy látóképessége még mindig jó; száz-

két éve daczára szemüveg nélkül olvassa a biblia öreg betűit s szemüveg nélkül varr és köt.

A rablóbarlang.

Egy hazai nagyfürdőről van szó ez alkalommal. Az isteni szép vidék ezrével látja évekint a vendégeket, még magyarok is akadnak közöttük — szóval panaszra nem igen van ott ok. Egyik nevezetessége az ugynevezett „rablóbarlang“, ahova elnéznek az emberek. Egészen a végére esik ez a fürdőnek, valóságos kirándulást kell szervezni, hogy el lehessen érni.

A napokban külföldi vendégek jártak a fürdőben. Nem írjuk le, mit láttak, mit tapasztaltak, elég az hozzá, hogy elutazásukkor a panaszkönyvet kérték az igazgató-ságtól.

Ezt azonban nem találták meg hamarjában (talán még most is keresik.)

— Jó lesz egy árkus papir? kérdezték.

— Jó.

— Tessék!

Az idegen pedig ráírta a következőket:

— A fürdő szépsége megigézett mindnyájunkat. Csupán csak egy órasi tévedést tapasztalunk. Ez azonban olyan, hogy igen könnyen reperálható. A fürdő végén levő látványosság helyéről vegyék ugyanis le a „Rablóbarlang“ feliratu tablát és helyezték X. Y. vendéglős helyisége fölé. Ezzel helyre lesz állítva a tévedés.

Hogy megtették-e, vagy sem? arról még nem kaptunk értesítést.

Köszönetnyilvánítás.

A megjelent nagy közönségnek, kik boldogult atyám, néhai Nagy Sándor, volt városi mérnöki hivatalnok temetésén megjelenni sziveskedtek és bánatukban részvétőkkel osztoztak, fogadják ez uton is a legmélyebb köszönetemet. A gyászoló család nevében: Nagy Mária.

A szerb hadsereg hűségesküje.

A vitéz szerb hadsereg, mely vitézségét már oly sokszor — valamikor Szlivniczánál, most pedig a Konakban — kimutatta, tegnap egy ránézve már nem szokatlan, de azért mégis különös műveletet végzett. Felesküdt ugyanis az új királyra, I. Péter ő felségére, s annak zászlajára. Most már Szerbia új királya nyugodtan utazhatik országába, mert a hadsereg, mely csak néhány napja bizonyította be, hogy mint tartja meg királyának tett esküjét, neki is felesküdt. Hogy esküjét hogy fogja megtartani, ugy-e, mint azt, amelyet szegény Sándor királynak tett, vagy jobban, azt még tudni nem lehet. Ezt talán leginkább sejtí Karagyorgyevics Péter, aki európai műveltségű és praktikus ember hírében áll. Praktikus voltának fényes bizonyosságát adta most, amint meghallotta, hogy szerb hadserege s különösen a 6-ik ezred tegnap letette a hűségesküt. Mint ugyanis Genfben híre jár, I. Péter rögtön a hűségeskürül szólvó távirat vétele után összeköttetésbe lépett Dowe-yal, golyó-áthailan páncél feltalálójával és készítőjével s tekintettel a már letett hűségesküre, a maga számára tíz drb. kísérete minden tagja számára pedig öt drb. Dowe páncél ruhát rendelt s csak miután e ruhák elkészültek, szándékozik hű szerb hadserege körében megjelenni. Ugy látszik, hogy a szerbek most igazán emberükre találtak új királyukban.

Elevenen eltemetve.

Megrendítő eset történt folyó hó 12-én Szolnok-Doboka vármegye Apanagyfalu köz-

ségében. Ugyanis egy 15 éves szolga fiu, Zegrán Jakab apanagyfalusi lakos, Bláj Jakab 4 éves fiúcskát az apanagyfalusi határra kicsalva, ott játsziságból a tövis kokrokra tette és azt kérdezte tőle:

— Hogy érzed magad? Jól — felelte a fiu. Erre a bokrokról levéve egy erdei, nagyobb faju hangyabolyra fektette, — hol a hangyák össze-vissza csípték a gyereket, mire a fiu megijedt és föld alá ásta egy félméternyi mélységre, hol a gyermek 36 órát volt. A keresésre indult anyja a kinos 36 óra után a gyermeket szerencsésen megtalálta s félholtan vette ki korai sírjából. A gyermek csodálatos módon élve maradt. A tettest a csendőrök azonnal letartóztatták és a bethleni járásbirósághoz be-kisérték.

Öngyilkos kardalos.

Németh József miskolczi szintársulatának egyik kardalnoka, Ughy János, vasárnap reggel 5 órakor Ungvárott öngyilkosságot követett el. A szánalomra méltó fiatalember reggeli 5 órakor az Ung vashidjáról az erősen megdagadt folyóba ugrott s csakhamar elmerült a hullámok közt, melyekben sírját lelte. Mint mondják, a kardalnokot szerelmi bánata kergette a halálba. Szerelmes volt ugyanis K. Tarnay Leonába, a társulat primadonnájába, ki azonban annyira hivatásának és anyai kötelességeinek él, hogy tudomást sem vett a szerelmes kardalnok ideális rajongásáról, annál kevésbé, mert Ughy mélyen elrejtette szive titkát, melyről nem is tett említést senkinek. A szerencsétlen fiatalembert, kinek hulláját még vasárnap délelőtt fogták ki a folyóból, tegnap délután helyezték örök nyugalomra az ungvári temetőben, hol kartársai s a város közönségének nagy részvét mellett temették el.

Angelotti mulató a Bikában.

Zsufolt nézőtér előtt léptek fel tegnap az új tagok. John Weil az amerikai pénz és kártyamanipulátor-humorisztikus előadásával, s fényes mutatványaival nagyszerűen mulattatva a jelenvoltakat. Vitreó, a struczgyomru ember bámulatot keltett csodás mutatványával. Ezt az arab születésű embert, Barnum és Bailay igazgatók fedeztek fel és 2 évig utazott velük Amerikában. Ugy az amerikai, mint az Európai illusztrált lapok, hozták az arczképét és hosszú cikket foglalkoztak-e csoda emberrel. A közönség szemeláttára, üveg darabokat, kőszentet, nyers burgonyát égő gyapotot, petroleumos fűrészpont eszik és petroleumot iszik, azt szájában meggyújtja és egy 5 méter hosszúságú erős lángsugárt bocsát ki szájából. Rendkívüli áldozatok árán sikerült az igazgatónak öt Lipcséből ide hozatni 8 napra. Az új bohózat — a csendes lakó — fényesen sikerült. A közönség sokat nevetett. — Ma lép fel először a hirneves Edwards család, a kinek mutatványaiból kiemelkedik az, hogy kocsival és lóval jönnek a szinpadra és a míg a ló két lábon áll, gazdája a nehéz kocsit a fején egyensúlyozza. Az új műsor iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

Az időjárás.

Meteor jelentése szerint az idő a június 4-iki csomópont hatása alatt lehült, ami mindenféle eszést hozott. E lehülésből nehezen tudott a léghör kilábolni, de most már nyugodtabb és melegebb idő következik, mivel a 4-iki csomópont hatása mindinkább gyöngül, a 10-iki pedig melegebb jellegű. A 14—17-iki napoknak ismét hűvösebb karaktere van, ami azonban legfőleg esőzettel járhat. Ha 14-ig sem lesz folt a napon, akkor a 17-iki hideg jellegű csomópont ér-

vényesülni fog, és pedig már a 13—14-iki csomópont befolyása alatt bekövetkezhet a hűvösebb, esetleg hideg, esős időjárás, amely a hőközépet szokatlanul és a termésre hátrányos alacsony hőmérsékletűvé teszi. A be nem következett napkitörések okozzák a jelenlegi fölmelegedni nem tudó időjárást is. A budapesti meteorológiai intézet prognózisa szerint is hősülyedés várható.

A Hauer mulató új műsora.

Hauer Bertalan eddig is mindent elkövetett, hogy a közönség igényeit kielégítse. Estéről estére változatos műsorral lepte meg a közönséget. Különösen pedig tegnap oly szép műsort állított össze, mely a legkényesebb igényeket is kielégítheti. Zenebohóczai pompás dolgokat produkálnak. Gyönyörűek Copelin nővérek tánczai és Hős Terka énekszámai. Szücs Laci pedig állandóan derült hangulatban tartja a közönséget. Általában minden szám jó. A változatos műsornak meg is volt az első este is a kellő hatása. Nagy közönség nézte végig.

Az új kormányelnök.

(Tisza István gróf.)

A politikai válság gyorsabb megoldást nyert, mintahogy remélték. Az új kormányelnök már megvan. Ő felsége Tisza István grófot bizta meg a kormány megalakításával.

Politikai körökben Tisza István gróf kormányelnöki kinevezése meglepetést keltett. Tisza István ugyanis már az obstrukció alatt hangoztatta, biztatta Széll Kálmánt az erősebb rendszabályok alkalmazására. Nem helyeselte Széll passzív rezisztenciáját, az erőszakot akarta alkalmazni a nemzet jogaiért küzdő ellenzék ellen. Tisza István kinevezésével az erőszak politikáját látják a politikai körök előtérbe lépni, épen ezért keltett meglepetést az ő kinevezése.

Valjon a bécsi Burgban is helyeslik-e ezt a politikát? Valjon Tisza István azt tanácsolta ő feleségének, hogy az erőszak politikájával lehet csak a parlamenti munkásságot helyreállítani, megkezdeni? És valjon a király helyeselte-e ezt a politikát és ezért bizta volna meg Tisza Istvánt az új kormány megalakításával? Mindezeket még nem tudhatjuk.

De ha így lenne, ha Tisza István az erőszak politikájával akar kormányozni, az esetben nemcsak az összes ellenzéki pártokat, de a szabadelvű párt nagy részét is szemben találja politikájával. Szemben találja ugyanakkor a nemzet, az ország közvéleményét, de nemcsak ő és kormánya, hanem a bécsi udvar is, mely az erőszakos politikát szankcionálta.

Pár nap és kiderül: milyen uton módon szándákozik az új kormányelnök Tisza István gróf a parlament munkásságát helyreállítani.

Mű-Hazafiság.

Nincs magasztosabb érzés a hazafiságnál, de nincs furcsább annál, ha valaki a hazafiságot csak azért fitogtatja, hogy ebből hasznot huzzon. Egy kirívó példája az ilyen mű-hazafiságnak egy gyáros, a ki nagy garral hirdeti „magyar” Tomassalakot „kartellen kívül” mintegy reámutatván ezzel arra hogy a többi Thomassalakgyárak kartellbe léptek volna a gazdaközönység kizsákmányolására, a mi nem egyebb merő ráfogásnál. Továbbá azt hirdeti az említett gyárosunk, hogy ugyanolyan foszforsav tartalommal és porfinomsággal mint a német vagy a cseh salak a világot sem emlitené azonban, hogy ezen foszforsavból mennyi az oldható, mert megvan a maga oka, hogy erről bölcsen hallgasson! — Ugyanis tény az, hogy a magyar Thomas-salak ugyanannyi foszforsavat tartalmaz, mint a német vagy cseh áru, de ami a magyar salak oldhatóságát illeti, ugy jobb erről nem is beszélni, míg p. o. a német gyárak legalább 80% oldhatóságot szavatolnak, már pedig a növénynek oldható foszforsav kell, nem pedig olyan, amelyet egyáltalán fel nem vehet táplálkozására. Fejlődésére nem fordíthat. Ha már állást akarunk foglalni a cseh gyártmány ellen, mert a csehek is azon igyekeznek, hogy a magyar lisztet kiszorítsák, ám tegyük megvan az okunk rá, de hogy csupa képzelt hazafiságból a kifogástalan minőségű német, „csillag” védjegyű árut saját kárunkra szintén visszavessük, ehhez nem elég az, hogy ily eljárással elősegítjük egy magyar gyár felvirágoztatását, mert ezt csak az esetben tehetnők; de ekkor hazafias kötelességünk is volna, ha a magyar gyár ugyanazon árért, ugyanazon minőségű árut szállítaná.

Szédelgő asszony.

Régen keresi a rendőrség Grun Linát, aki házassági szédelgéseivel többeket becsapott. Állandó lakása Nyiregyházán van, de furfangosságának Debreczenben és a közeli vidékeken is vannak áldozatai. A legkülönbözőbb és legjobb hangzású álnevek alatt befurakodott az egyszerű leányos házakhoz, ahol házassági ígéretekkel annyira elcsábított mindenkit, hogy minden szavát elhitték. A kellemetlen csalatkozásból természetesen csak akkor ébredtek fel, mikor az asszony-nyal együtt az ékszerük is eltűntek. A régi jó közmondás, hogy „addig jár a korszó a kutra, míg el nem török”, most is érvényesült. A napokban egy áldozata felismerte s a rendőrséggel elfogatta. A ravasz asszony először mindent tagadott, de ez mit sem használt. Mikor látta, hogy ezen uton nem boldogul, bolondnak tette magát, melylyel már két ízben sikerült megszabadulni a törvény kezei közül. A rendőrség azonban most az egyszer aligha fog felülni a ravasz asszonynak. A szédelgő asszonyt a vizsgálat befejezéséig a rendőrség fogva tartja.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** esinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

IRODALOM.**A „Vasárnapi Ujság”**

június 14-iki száma 46 képpel jelent meg, melyek közül 28 kép a Szerbiai eseményekre vonatkozik, köztük van a meggyilkolt királyi

család, az Obrenovicsok, Karagyorgyevics Péter hercegnek legújabb és a 60-as évekből való arc képe (mely utóbbi a herceget disznómagyarban tünteti fel), továbbá Karagyorgyevics Sándor herceg és neje s Karagyorgyevics és neje arc képei, egy csoportkép, mely a meggyilkolt királyi párt a tisztek körében tünteti föl, s melyen a gyilkosság több áldozata látható; közli az új szerb miniszterek arc képét, belgrádi képeket stb. Közleményei közt vannak: „Szerbia két fedelmi családja.” (Az Obrenovicsok és Karagyorgyevicsok.) — „A Karagyorgyevicsok Pesten.” Popovics Vaszin Istvántól. — „A Dessewffyek” (arc képekkel.) Takáts Sándortól. — „Hajnal hasadása, 1703.” Költemény Thaly Kalmántól. — Regénytár: „Az a bizonyos Mikos.” Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — „A Vulkán-tulajdonos.” Elbeszélés. Irta Jakab Ödön (Goró Lajos rajzával.) — „Vizen és szárazon.” Stockton R. F. elbeszélései. Angolból fordította Zsigány Árpád (képekkel.) — „Eisenhut Ferencz” (arc képpel és egy festménye másolatával.) — „Levél Szalonikiból” (képekkel.) Ivánovics Józseftől. — „A dolhai ütközet” (Rákóczi kuruczainak első csatája 1703. június 7.) Lampérth Gézától. — „A nyárfa.” Hanusz Istvántól. — Irodalom és művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Keptárlány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Apa és gyermek a mozdony előtt.

Vérfagyasztó jelenet folyt le tegnap d. u. az átai állomáson. Az 1906 sz. vonat robogott be az állomásra, amikor Vári Béla állomási előljáró a sinek közt megpillantotta két és fél éves Erzsike nevű lányát.

A kétségbeesett apa, a közelmúlt napokban Szentlőrinczen történt borzalmas eset hatása alatt állván, hol a mozdony a sinek közé tévedt lánykájának egyik láb-szárát vágta le, halált megvető önfeláldozással rohant gyermeke megmentésére. De már későn érkezett. A mozdony elütötte. Az apa a fején és a mellén súlyos sérüléseket szenvedett s a kislánynak mindkét karját leszelte a mozdony s láb-szárát össze zúzta. A szerencsétlenek agóniába estek s életben maradásukhoz semmi remény.

Az átai állomáson csak egy vasuti előljáró teljesít szolgálatot s így a szerencsétlenség következtében az állomás intéző nélkül maradt volna, ha véletlenül ott nincs Kovács vasuti alkalmazott, aki átutazóban volt.

A vonat jelentékeny késéssel mehetett csak tovább. Az utasokat mélyen megrendítette az eset.

Galambélet.

Nagyon ravasz állat lehet a galamb, ha még az embereket is annyira rá tudja szedni, hogy szelidségről, békességről szólván, róla példálódzanak a beszédben; hollott nincs az a boldog házaspár, nincs az a két színházi primadonna, akik annyit perlekednének egymással, mint amennyit két galamb verekszik, ha egy ketreczbe zárják

őket. Mivel pedig, hogy ilyen ravaszok, hát éppenséggel nem ismerik őket az emberek. Mert míg egyrésztől annyira tulbecsülik, másrésztől annyira lekicsinylik őket, hogy bizony most alaposan megmosolyognak engem, ha galambszerelemről, pláne galambjellemekekről akarok írni.

Mikor a galamb ur párosodni készül, udvarol, turbékol minden galambkisasszonynak vagy menyecskenek, aki csak utjába akad; nehogy valamelyiket is megsértse, ehhez is, ahhoz is van egy udvarias, turbékoló szava. Hanem ha azután ráakad az „igazi”-ra, akkor egész csábító apparatussal indul annak meghódítására. Nagy szárnycsattogással repül hozzá, az előbbi udvariaszkodásnál sokkal melegebb és hevesebb turbékolással forog körülötte, szárnyait széjelebb emelve egyet-egyet szökken az előbbre siető hölgyike után; kiterjesztett farktolalva a földet seprí s fejével bókolvá, mind erőteljesebb hangon turbékol. Meleg hangjáról, büszke tartásáról, minden mozdulatáról látszik, hogy a nőtényt meghódítási törekszik.

A hölgyike ez udvarlással szemben eleinte gyanakvólag, hidegen viselkedik s a a gavallérra rá se hederítve szedegél tovább a földön, vagy sétálgat a tetőn; mignem a himnek szerelmes, meleg hangja elbájolja és kész az udvarlás elfogadására. Ezt a galamb ur azonnal észreveszi, de észreveheti rögtön a szemlélő is. A nőcske felhagy közzönyös magatartásával, kényesebben kezd lépegetni, szárnyát széjelebb eresztí, testalkatát tetszetősebbé igyekszik tenni, fejével előbb ritkán, majd gyakrabban bólintgat, jelöl teljes megegyezésének. A him délczezen megáll, bugását abba hagyja s fejével csókra inti a nőtényt, mire ez némi tartózkodás után picizny ajakát, azaz hogy csőrét tényleg csókra nyújtja.

Pár percz múlva boldog férj és feleség. Csak boldog, de nem hü; mert azok megint csalódnak, akik a galambhüségéről beszélnek. Amint a költéshez fognak s a nőtény naponként 15-16 órát ül, férj uram örül a szabadságnak s éli világát, mint fürdőszezon idején a budapesti szalmaözeveg.

A tető magasabb csucsán állva figyel minden röppenésre s női tollsuhogásra rögtön ott terem; csapja erősen a szelet s csalja otthon ülő feleségét annyiszor, a hányszor épen páratlan, hiszékeny nőtényre akad. Páros, illetve férjes nőtényekkel szemben hiába a bájoló hang, hiába a délczeg pozitura; ő közöttük nincsen kikapós menyecske. Hütlenséget csak rendkívüli esetben, igen igen ritkán követ el a nőtény.

Érdekes megfigyelni a különféle asszonyjellemekeket. Legtöbbje a himnek udvarlását hideg közönnyel fogadja. A szenvedélyes turbékolásra rá sem hederít. Ha az udvarló toladóbbá válik, egyet-kettőt előre lép, vagy kitér utjából, rá se pillantva, csak úgy véletlenül, mintha észre sem venné jelenlétét. A him egy darabig csak ostromol, azután megunja, abbahagyja.

Egy-kettő közülök kaczerabbnak látszik, az udvarlást félig-meddig elfogadja. Fejével egy kissé biztatólag bólint, utána repül a csalogató himnek, leszáll melléje; de mikor már az azt hiszi, hogy itt az ideje a csók-nak, a nőtény egyszerre felröppen, faképnél hagyja az ámuló gavallért s megy hűségesen felváltani a fészken ülő férjét.

Van közöttük tüzrői pattant menyecske is. Egy ideig csak türi a nagy bugást, míg végre elfogy a türelme, fölugrik, kis szárnyaival piff! paff! gyors tempóban püföli, egész az ereszig kergeti a toladó himet, azután visszatipeg a kémény árnyékába, leül, szárnyát szétterjesztí s nyugodtan tovább hűsül.

Ha ritkán megesik, hogy ellenállhatatlan szerelemből mégis hűtlenné válik valamelyik nőtény, akkor a tettenkapás esetén a férj követi Fouche mondását: „Cherchez la femme“ s a csábitót bántatlanul hagyva, ugyancsak kontyon ragadja és megezibálja az asszonyt. Válopert azért nem indít ellene.

Führer Miklós.

Leány rablás.

— Falusi romantika. —

Szittya módon akart szert tenni feleségre Pafukán Mojszi kocsubai legény. A napokban ugyanis elrabolta a szülői háztól a feleségnek való leányt, a szép 17 éves fekete haju és kék szemű Regyis Floaret.

Kocsubán a legszebb leányok közé tartozott Regyis Floare. Szép, megtermett leány volt, pedig még alig haladta meg a 17 évet. Pafukán Mojszi — a falu jómódu gazdájának a fia — szemet vetett a szép hajadonra. A leány azonban nem igen akart szóba állni a legényvel, pedig az mindig arra vette az utját, a merre a szép Floare volt.

A legény sajnosan tapasztalta, hogy a leány nem akar szép szerével a bugó gerliczéje lenni, eltökélte magában, hogy hatalmába ejti a leányt bármily módon is.

— Ellopom a leányt! — mondogatta a szerelmes legény társainak. Igéretét Pafukán Mojszi be is váltotta. — Tegnapelőtt reggel megleste, midőn Regyis Mihály, a leány apja elutazott Kocsubáról. Magához vette két jó barátját: Bronz Mojszit és Regyis Juont. Befogta apja lovait és elhajtattott barátaival a lanyos házhoz. Beállított a házba Bronz Mojszival, míg Regyis Juon kinn maradt a lovaknál.

Benn csak a leány volt az anyjával. Kérte Pafukán Mojszi a leányt hogy menjen vele az ő tanyájukra. A leány azonban nem akart a házból kimozdulni. Mikor a legény azt látta, hogy szép szerivel nem sokra mehet, az öreg asszonyt megkötözték, hogy ártalmukra ne legyen, a leányt pedig megragadták, betömtek kendővel a száját, hogy ne kiabálhasson, kiczipelték a szekerre és sebes vágattak elhajtottak vele.

A délutáni órákban érkezett haza Regyis Mihály s ámulva látta, hogy felesége a földön hever megkötözve; s még szomoruban vette a hirt, hogy egyetlen leányát világos nappal elrabolták a tulajdon házból.

Nyomban a főszolgabíróshoz sietett és elpanaszolta az esetet.

A nyomozás végett a helyszínre ment Juraczký csendőrszervező és Kovács Ferencz csendőr. A csendőrök legelőször is Pafukának tanyájukra mentek, mert a falubeliek úgy látták, hogy a legények a kocsiával arra felé hajtották. Ott azonban a csendőrök nem lelték meg sem a leányt, sem a leányrabló legényt. Kénytelenek voltak hosszas kutatás után eltávozni a falu felé, hol azonban mindenütt azt mondták, hogy sem a legényt, sem a leányt az nap a faluban nem látták. Az éjjeli órákban a csendőrök megint visszamentek a tanyára s csendben, a ház hátulsó végén jutottak az udvarra, a midőn ugyanis a keresett leányt a kukoricza szárítóba bezárva találták; a legény pedig hűségezen őrizte forgó pisztolyát az oldalán kedves zsákmányát. A midőn meglátta a legényt a csendőröket, a forgó-pisztolyt igénybe akarta venni, de kicsavarták a kezéből, mielőtt lehetett volna.

A leányt a csendőrök haza vitték a szülei házhoz, a legényt pedig feljelentették a járásbírósnál.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (9.)

Írta: ifjabb Móríc z Pál.

(Longueval, az áruló katonatiszt.)

Egy belgiai származású osztrák katonatiszt vállalkozott a legaljasabb szerepre, hogy Rákóczit törbe csalja és elárulja. Bizonyos Longueval nevezetű hadnagy volt ez az aranybojtra méltatlan férfi. A sárosi várhoz közel állomásozott. A vasas német lovasoknál szolgált. Behízelgő modoru, művelt férfi volt. Teljesen elűtött a zsoldos hadak ekkori durva tisztjeitől. A nyílt jellemű Rákóczi bizalmába is ezen tulajdonságai által ferkőzött be. Francia nyelven folyékonyan diskurált Longueval, miért is Rákóczi nagyra becsülte a sárosi magányban, a bus magyarok között ennek a világlátott, művelt ferfinak társaságát. Mindig szívesen fogadta házában; noha a magyar urak előtt, mint a többi osztrák zsoldos, úgy Longueval is gyűlölt személy volt. De hiába intették tőle Rákóczit. Már behízelgte magát a herceg szívében. Hisz bizalmas beszélgetés közben éppen a sima, borotvált arcu Longueval hadnagy volt ez, aki a zsoldosok garazdakodását elesen bélyegezte meg, aki türehtetlennek nyilvánította az idegen uralom tatár pusztítását... Rákóczi komolyan vette e kísértő és kém szavát. Hitt neki, És midőn 1700. őszén meghalt Károly spanyol király és mind a francia, mind az osztrák gyujtogatni kezdte a spanyol örökösödési háboru aknáját, ekkor Longueval hadnagy alkalmasnak találta az időt, hogy Rákóczit a bécsiek hálójába becsalja. Előadta, hogy ő hosszabb szabadságra mén hazájába és mivel e látogat Parisba is, szívesen szolgálna Rákóczinak. És ha a hercegnek volna valami írni valója XIV-ik Lajos francia királyhoz, atyjának régi szövetségéhez, ő ezt a levelet készséggel kézbesíti. Hisz az osztráktól jót ugysem várhat Rákóczi, ezért a régi szövetség felújítása semmi esetre nem lesz ártalmára. Hisz a francziák mindig melegen érdeklődtek sorsa iránt. Ez tény volt. Ezt az érdeklődést a bécsi francia nagy követ részéről többször tapasztalta Rákóczi.

Rákóczi belement a törbe. Ajánlotta a francia király figyelmébe Longuevalt és általános kifejezésekben irt a magyar állapotokról. Amihez joga is volt, mint minden szabad magyarnak. Ekkor a hercegtől melegen bucsózott el Longueval; de Bécsben staeziót tartott. Bemutatta az udvari körökben Rákóczi levelét. Azután indult válaszáért Versaillesbe; majd a francia király levelével, mely az ő szóbeli felvilágosításaira adott kedvező és sokat ígérő válasz volt, ismét fölkereste a gyanutlan Rákóczit, azonban Bécsben előbb olvasták ezt a levelet is, a melyre most Rákóczitól újabb választ kért.

Rákóczi megírta ezen levelet. Többet ebben sem mondott, minthogy a magyar nép rabigában szenved, helyzete türehtetlen. Epekedik a szabadságért. A cselvetők azon alattomos kívánságát azonban nem teljesítette, hogy a magyar elégedetlen urakat névszerint is nevezze meg... Longueval, a gaz áruló katonatiszt, így a rábizott feladat nehezebb részét megoldotta. Az 1701-ik esztendő február havában indult Sárosról utnak. Most már felesleges volt tovább a komédia játszás, a leveleket Bécsbe vitte, hogy a gaz árulása mégse tűnjék oly alacsony színben, magát színleg elfogatta. Neki még tanuvallomást kellett tenni a fiatal magyar főur ellen. Azért az al-

jas árulásnak a leplezése végett eljátszották ez újabb komédiát is.

Rákóczi osztrák ellenségei tovább nem haboztak. Kiadták az elfogatási parancsot. Bercsényit is elakarták fogatni, de a nyakas főur idejekorán lengyelföldre menekült. Nem így Rákóczi. De az áruló Longueval is megkapta gazsága jutalmát. Ő később uradalmat nyert. Osztrák bárói rangra emelték.

(Folyt köv.)

Közgazdaság.

Vessző- és fűrtérlelés.

Az utolsó évek szomorú tapasztalatai arra tanítják szőlőtermelőinket, hogy a szőlő metszéssel nem szabad sietni. A korán nyitott és azonnal megmetszett szőlőket az aprilis elején bekövetkező meleg napok fakadásra indítják és mire megjönnek a késői fagyok a hó derekan a termés egy nagyrésze oda vész.

Azért újabban a jelszó: későn nyitni későn metszeni. Csakhogy ennek is meg van a nagy hátránya. Először is, ha minden szőlőmunkához későn fogunk hozzá, úgy nagyon összegyűlik májusban a dolog, a válogatás, a kapálás, a permetezés, a kötözés, egyszerre válik szükségessé és nem lehet elegendő munkást kapni, főleg, ha közben az eső is meg-megakasztja a dologban. A másik, meg nagyobb hátrány az, hogy a vessző és fűrt fejlődésében eimarad, nem bír idejében megérni, a gyümölcs ize, zamataja kellően kifejlődni, mert kellelétel kevesebb vegetáczióidő és caloria-mennyiség áll rendelkezésére.

Már pedig tudjuk, hogy a fejlődésökben visszamaradt fűrtöket ősszel nem lehet október derekan tul a tőkén hagyni, mert a hideg esők megrepesztik, megrothasztják őket és így a mennyiség mindig kevesebb lesz a minőség pedig romlik. Ha pedig a hajtások maradnak vissza fejlődésükben, a rügyek nem képesek kellően megérni, s akkor a jövő évi termés van koczkasztatva úgy kvalitatív, mint kvantitatív szempontból. Azért, aki a késői metezés mellett tör lándzsát, az nyujtsjon módot az érés előmozdítására is.

A jól és idejében elvégzett munka, a lelkiismeretesen teljesített gyűvezés és válogatás, a gyakori kapálás, gondosan végzett kötözés, a kellő időben teljesített csonkázás, a helyesen eszközölt mütrágyázás, az észszerű korlátok közt keresztülvitt levelezés, esetleg gyűrűzés és ritkítás mind olyan miveletek, melyekkel a modern ismeretekkel bíró szőlőbirtokos termésének gyorsabb és tökéletesebb fejlődését előmozdithatja. Ezen miveletekhez tartozik a kénporozás is. Tudjuk, hogy kénporozni a szőlőt a lisztharmat ellen szokás és pedig előzetesen, mert sohasem vagyunk biztosak, hogy mikor lep meg az oidium-betegség. Minél korábban jelenik meg a baj és minél későbbben veszik észre, annál nagyobb a kár, míg aki előzetes kénporozással védekezik, az nyugodtan nézhet a baj elébe, ismételni a miveletet csak akkor kell, mikor a betegség már a szomszédban pusztit. De azt is tapasztalták, hogy a gyakran porozott és féleg a kitünően tapadó dr. Aschenbrandt rézkénporral kezelt szőlők fűrtjei és hajtásai hamarabb és sokkal tökéletesebben érnek, mint a nem porozott szőlők tőkéi. Vagyis a tőkék befujtatása rézkénporral még akkor is jól kifizeti magát, ha a lisztharmat abban az évben tényleg elkerülte a határt, mert hamarabb szüretelhetünk és vesszőink a jövő évi termés leraktározását a rügyekben még az őszi fagyok beköszöntése előtt elvégezhetik.

„MARGIT“

gyógyforrás.

Margitforrástelep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatása a **légutak** s **tüdőhurutos állapotainál**, különösen ha a köpet nehezen szakad fel; tüdővészeseknél még akkor is, ha vérvörösítés van, a **Margitviz** megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a **gyomor** és **belel hurutos állapotainál**, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav az oka a rossz emésztésnek. — A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatokat tesz továbbá a **hólyag hurutos bántalmainál**, a **kő** és **homokképződés** eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják s előnyt adnak a **Margit**-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

== Mint ivóvíz ==

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend. Főraktár:

Édeskuty L. Budapesten,

cs. és kir. udv. szállító.

Ásványvíz nagykereskedő.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben. (1)

Boros Testvérek

nőidivat áruházában
Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
Jó Sefirek, Batisztok, Vász-
nak, Szőnyegek, Fügő-
nyök, Ágyterítő, Pipere Olcsó
Olcsó Divatos

TENKE, Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a női betegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. Prospectust készséggel küld **a fürdőigazgatóság.**

KATONA ZENE

a nagy állomás vasuti vendéglőben.

Holnap csütörtökön június 18-án este 8 órától

nagy

katonazene hangverseny

a máv. vendéglő terrasszán.

Beléptidij nincs. — Rendes vendéglői árak.

Kitűnő ételek és italok valamint pontos kiszolgálásról legjobban gondoskodik és számos látogatást kér

tisztelettel

Ottó Sándor

vasuti vendéglős.

Eltünt

minden bőrtisztítatlanság és bőrkütés, ugyszintén bőrtüsző, bőr és arcvörösség stb. a

Bergmann kátrány kénzappan.

(Védjegy 2 bányász.)

napontai használata által. BERGMANN & Co. Drežda és Tetschen a/E. Kapható 60 fill.-vel dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárban.

Csak jómósó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek

a szebbnél-szebb

Karton,

Francia-batiszt,

Zefir,

Himzett és ajour batiszt,

Ruha-vászon,

Selyem-zefir,

Düsesz-szaten

mosónyárikelméink

= óriási választékban =

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5. (2)

Csak jómósó és elsőrendű minőségek!

Sürgős!!

Modern butor eladó.

Háló, ebédlő és szalon!

Czím: Arany János-utca 2. sz. a. II. emelet 10 sz.

Családi Singer gép 32 forint.

Értesítés.

Az alant jegyzett cég a maga nemében azon páratlan **kedvezményt** nyújtja mindazon nőknek, kik **Varrógépet** vásárolnak, hogy teljesen ingyen minden utánfizetés nélkül, kitanítja a divatos **női szabászatban**.

Alkalma van tehát mindenkinek, teljesen ingyen hozzá jutni egy a legdivatosabb nőiruha, valamint a fehérnemű szabászat-hoz, valamint a legökéletesebb szabás mintákat szintén díjmentesen adjuk.

Vidékiek 8 nap alatt kitaníttatnak.

Raktáron tartunk **Családi Singer, Karika** hajós **Vibrating**, és **iparos gépeket**, a legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Szabadalmazott himző készülék minden gépre alkalmazható.

Kerékpárok, valamint alkatrészek igen jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel

Rosenberg és Hammer.

Villanyműszeresek, Varrógép és Kerékpár raktár (Piacz-u. 2 sz.)

Erdő-Bénye

gyógyfürdő

Zemplénnvármegyében.

A fürdőidény május 21-én kezdődik és tart szeptember 15-ig

Hatása: gazdag **vas** és **timó** tartalmánál fogva kitűnő a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknél. **Kiváló klimatikus gyógyhely** a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére. **Gyógyhasználatra az újonnan fölépült fürdőlakban**, 20 fürdőszobában 4 porcellán, 4 réz és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül 4 kisebb szoba a hidegvízgyógyomódhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal, teljes zuhany készlettel, izzasztó kamarával, 2 pakoló ágygal és a villamos fürdőhöz szükséges kiegészítői. Használható iszap, sós és villamfürdők; masszázs, izzasztó és hidegvíz gyógyomód. Ivógyógyomódhoz mindenféle ásványvíz van készletben. A fürdővendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségben s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos csengővel ellátott 79 szoba áll rendelkezésre. Szórakozásra szolgálnak: csinos ét, tánc, olvasó s női terem, könyvtár, hírlapok, billiárd, társas és tornajátékok, naponként kétszeri téren. Terjedelmes, árnyékos erdei sétautak. Kápolna. Fürdővendéglős: **Popovics Szilárd** Debreczenből. Az étkezés **olcsó** és **kifogástalan**. Az izr. vendéglő csinos, új verandás épületben van elhelyezve. **Házi gyógytár, posta és telefon állomás** helyben van. Sürgönyök **Erdő-Bénye**re címzendők, ahol is a táviró állomás van. Vasuti állomás: Személyvonatokhoz **Erdő-Bénye fürdő**. Gyorsvonathoz **Liszka-Tolcsva**, honnan és hova bérkocsijarat van berendezve jutányos tarifa mellett. Fürdőorvos **Asztalos Kálmán** dr. Erdő-Bényéről. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

A szőlő

OIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. Aschenbrandt-féle

rézkénpor.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm **46** fill., 10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilg. dobozokban á klgmként **50** fill.

Használata olcsóbb, mert **kevesebb kell belőle**, **biztosabb**, mert a lombhoz tapad, a szél **le nem fujja**.

A szőlő érését sietteti, a termés **minőségét javítja!**

Ott, ahol eddig a **peronospora** nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így a **harmadik permetezés elmaradhat**. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V. Alkotmány-u. 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: **Kontsek Gézánál** Debreczenben, **Kálmáncz helyi Lászlónál** H.-Böszörményben és **Payer Gézánál** H.-Nánáson.

„VISK-VÁRHEGY“

Máramaros vármegyében.

Magyarország legolcsóbb, legideálisabb vasas, gyógy és fürdő helye.

Szobaárak: 25 krtól 2 frtig.

Mándoky Mihály magyar és viski **Katz Péter** izraelita konyháival.

Tájékozást küld a „Fürdő Igazgatóság“ Visk-Várhegy, u. p. Bustyaháza.